

- Viktig dokumentasjon

Nasjonalbiblioteket tar vare på intervjuer om krigstiden

Videointervjuprosjektet i regi av «Norge under okkupasjonen», som ledes av Sandefjord-mannen Jan Eidi, får faglig anerkjennelse av Nasjonalbibliotekavdelingen i Rana (NBR).

ARNE OMVIK (TEKST)

«Vi ser på prosjektet «Norge under okkupasjonen» som et nødvendig og viktig tiltak for å sikre at beretningene om Norge under andre verdenskrig bli registrert og formidlet videre til ettertiden», heter det i en uttalelse fra avdelingsleder Asbjørn Straumfors i NBRs lyd- og bildearkiv.

Bakgrunnen er at NBR skal bevare originalmateriale til videointervjuene som «Norge under okkupasjonen» når er i ferd med å gjennomføre.

Registrering

Med Eidi i spissen har 12 arbeidssøkende i Nedre

fjord gjennom tre år registrert hittil ukjent informasjon på data om det som skjedde i by og bygd i Norge i krigsårene.

Prosjektet er støttet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, 17 fylkeskommuner, Eugen Nielsens stiftelse, Institutt for norsk okkupasjonshistorie, Norsk Hydro, samt Sandefjordselskapene Jotun og Scandi Line.

Videointervjuer

Som en del av dokumentasjonen fra krigsårene er det i 1997 blitt foretatt videointervjuer med 52 personer, både fra motstandsbevegelsen og fra Nasjonal Samling.

I høst søkte «Norge under okkupasjonen» ordførerne i 14 fylker om støtte til flere videoopptak av sentrale personer som kan gi levende bilder fra krigsårene.

Ifølge en pressemelding fra «Norge under okkupasjonen» har Stokke gitt positivt svar på søknaden, og Jotun AS er også interessert i å gi støtte slik at to personer

opplevelser fra krigsårene.

Motstandsfolk

Fra juni til september i 1997 ble 33 sentrale personer fra motstandsbevegelsen videointervjuet, blant andre Karsten Schau, Sandefjord, Hans Russeltvedt, Larvik, og Rolf Tuft, Horten.

Når videointervjuprosjektet er sluttført i løpet av 1998 og 1999, skal NBR bevare originalmateriale i et klimastyrt sikringsmagasin.

«Opptakene vil bli gjort tilgjengelig for forskere, enten direkte på stedet, eller i form av kopier som kan fremstilles og selges til bruk i forskning og dokumentasjon», heter det i uttalelsen fra NBR.

VIDEOPROSJEKT: Videoprojektet der sentrale personer blir intervjuet om sine opplevelser fra krigsårene, får anerkjennelse av Nasjonalbiblioteket i Rana.

Okkupasjonsprosjektet til Nasjonalbiblioteket

Videoopptak av Hjemmefront- og NS-folk

Det såkalte «Okkupasjonsprosjektet» med registrering av tyskerne gjorde i norske kommuner under krigen, hvordan Norge fungerte osv. er nå vel i ånn. Materialet er versert til Nasjonalbiblioteket i Rana.

«Okkupasjonsprosjektet» er et samarbeidsprosjekt mellom Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie og Nasjonalbiblioteket i Rana. Prosjektet har som mål å registrere og bevare opplevelser fra krigsårene. Det er gjennomført intervjuer med 52 personer, både fra motstandsbevegelsen og fra Nasjonal Samling. Materialet vil bli registrert og bevart i et klimastyrt sikringsmagasin ved Nasjonalbiblioteket i Rana.

Prosjektet er støttet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, 17 fylkeskommuner, Eugen Nielsens stiftelse, Institutt for norsk okkupasjonshistorie, Norsk Hydro, samt Sandefjordselskapene Jotun og Scandi Line. I høst søkte «Norge under okkupasjonen» ordførerne i 14 fylker om støtte til flere videoopptak av sentrale personer som kan gi levende bilder fra krigsårene. Ifølge en pressemelding fra «Norge under okkupasjonen» har Stokke gitt positivt svar på søknaden, og Jotun AS er også interessert i å gi støtte slik at to personer

34-fakta

Opptak for ettertiden

- 33 sentrale personer fra motstandsbevegelsen ble videointervjuet i 1997.
- 52 personer ble videointervjuet i 1997, både fra motstandsbevegelsen og fra Nasjonal Samling.
- Prosjektet er støttet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, 17 fylkeskommuner, Eugen Nielsens stiftelse, Institutt for norsk okkupasjonshistorie, Norsk Hydro, samt Sandefjordselskapene Jotun og Scandi Line.
- I høst søkte «Norge under okkupasjonen» ordførerne i 14 fylker om støtte til flere videoopptak av sentrale personer som kan gi levende bilder fra krigsårene.
- Ifølge en pressemelding fra «Norge under okkupasjonen» har Stokke gitt positivt svar på søknaden, og Jotun AS er også interessert i å gi støtte slik at to personer

Norske krigsfanger var unge og velutdannede

En nye undersøkelse viser at den «typiske» krigsfange under krigen var en ung, velutdannet mann fra by eller tettsted på Østlandet.

De fleste fangene var relativt unge, 24 prosent var under 24 år, og 33 prosent var under 34 år. Bare drøyt to prosent var over 60 år.

Fanger fra de høyeste sosialgrupper ut fra utdannelse og yrkesposisjon utgjorde 35 prosent. Ni prosent var skoleungdom eller studenter. Håndverkere og ufaglærte fordele seg i to jevne grupper på resten.

LIV HEGNA

Det viser en undersøkelse som er foretatt i regi av prosjektet «Norge under okkupasjonen». De statistiske undersøkelsene er utført blant data på de vel 40 000 nordmenn som var i fangenskap i Norge, Tyskland og Japan under okkupasjonsårene. De statistiske arbeidene er utført av informatikkingeniør

Petter Moe med assistanse av fire arbeidssøkende. Arbeidet har vært i rundt ett år. Resultatet foreligger nå.

I alt 91 prosent av fangene var menn. I forhold til folkemengden var 44 prosent fra Oslo-området, 34 prosent fra Vest-Agder, 22 prosent fra Sør-Trøndelag og 21 prosent fra Bergen.

Vel 35 prosent hadde mindre enn tre måneders fangenskap bak seg da krigen sluttet mens 22 prosent hadde opp til ett år. Bare 18 prosent hadde opp til to års opphold, mens 15 hadde mer enn det. Så godt som alle med mer enn to års fangenskap satt i japansk fangenskap.

Prosjektgruppen har ellers konstateret at sett under ett fant to tredjedeler av alle arrestasjonene sted i månedene november til mars, mens april og mai synes å ha vært «løgslatelsesmånedene».

Seks prosent av fangene omkom under fangenskap. Av dem ble 25 prosent henrettet.